

DE ZONDARES

Van dezelfde auteur:

Hartslag
Diagnose: besmet
Koud bloed
Alarmfase rood
De chirurg
De leerling

Tess Gerritsen

DE ZONDARES

the house of books

Vijfde druk, november 2007

Oorspronkelijke titel

The Sinner

Uitgave

Ballantine Books, New York

Copyright © 2003 by Tess Gerritsen

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2004 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

E. Braspenning

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer BNO, Amsterdam

Omslagfoto

Transworld/Johnny Ring

Foto auteur

Jacob Gerritsen

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 443 1286 7

D/2005/8899/65

NUR 332

Voor mijn moeder, Ruby J.C. Tom, met liefde

DANKBETUIGING

Mijn erkentelijkheid gaat uit naar:

Peter Mars en Bruce Blake, voor hun informatie over het Boston Police Department.

Dokter Margaret Greenwald, die me een kijkje heeft laten nemen in de wereld van de patholoog-anatoom.

Gina Centrello, voor haar nimmer aflatende enthousiasme.

Linda Marrow, de beste redactrice die een schrijver zich kan wensen.

Selina Walker, mijn wonderdoener aan gene zijde van de Pond.

Jane Berkey, Donald Cleary en het geweldige team van het Jane Rotrosen Agency.

Meg Ruley, mijn literair agent, voorvechtster en licht in de duisternis. Niemand doet het beter.

En mijn echtgenoot Jacob, na al die jaren nog steeds mijn beste vriend.

PROLOOG

Andhra Pradesh, India

De chauffeur weigerde nog verder door te rijden.

Anderhalve kilometer terug, vlak nadat ze de verlaten chemische fabriek Octagon waren gepasseerd, was het asfalt opgehouden. Uit de ongeplaveide weg schoot het onkruid hoog op. De chauffeur beklagde zich over de struiken die de lak van zijn auto bekrasten, en over de recente regen die modderpoelen had achtergelaten waarin de wielen konden wegzakken. En dan? Dan zouden ze vastzitten, honderdvijftig kilometer van Hyderabad. Howard Redfield luisterde naar de eindeloze litanie van bezwaren en wist dat die slechts een voorwendsel waren voor de ware reden waarom de chauffeur niet verder wilde gaan. Niemand geeft graag toe dat hij bang is.

Redfield had geen keus; hij zou hiervandaan te voet verder moeten.

Hij leunde naar voren, naar de chauffeur, en ving de onaangename geur op van diens zweet. In het achteruitkijkspiegeltje, waaraan klikkende kralen hingen, zag hij de donkere ogen van de man naar hem kijken. 'Je blijft hier op me wachten,' zei Redfield. 'Op deze plek, op de weg.'

'Hoelang?'

'Een uur misschien. Zolang als ik nodig heb.'

'Geloof me, er is daar niets te zien. Er is niemand meer.'

'Wacht hier nou maar gewoon. Ik zal je het dubbele tarief geven wanneer we terug zijn in de stad.'

Redfield pakte zijn rugzak, stapte uit de koele auto en zwom

meteen in een zee van luchtvochtigheid. Hij had geen rugzak meer gedragen sinds hij als straatarme student door Europa had geworven, en het voelde nu, op zijn eenenvijftigste, een beetje dwaas aan om er een over zijn vlezige schouders te hangen. Maar hij ging in dit sauna-achtige land nergens naartoe zonder een fles gezuiverd water, een insectenwerend middel, zonnebrandcrème en medicijnen tegen diarree. En zijn fototoestel; hij kon zijn fototoestel onmogelijk achterlaten.

Transpirerend in de drukkende hitte van de namiddag, keek hij op naar de lucht en dacht: verdomme, de zon begint al te zakken en zodra het gaat schemeren, komen de muggen tevoorschijn. Hier komt jullie avondmaal, vuile krengen!

Hij begon te lopen. Vanwege het hoge gras kon hij het pad amper zien. Toen hij in een geul stapte, zakten zijn wandelschoenen tot aan de enkels in de modder. Het was duidelijk dat hier al maanden geen auto's hadden gereden en dat moeder natuur onmiddellijk in actie was gekomen om het terrein terug te winnen. Hij bleef hijgend staan en sloeg de insecten van zich af. Toen hij omkeek, zag hij dat hij de auto nu al niet meer kon zien. Dat gaf hem een onaangenaam gevoel. Zou de chauffeur wel op hem wachten? De man had hem niet eens hiernaartoe willen brengen en was allengs nerveuzer geworden naarmate ze moeizaam over de steeds hobbeliger wordende weg waren voortgesukkeld. Er zat hier slecht volk, had de chauffeur gezegd, en er gebeurden afgrijselijke dingen. Ze konden allebei wel verdwijnen en wie zou dan de moeite nemen naar hen te zoeken?

Redfield liep door.

De vochtige lucht leek hem te omarmen. Hij hoorde het water klotsen in de fles in zijn rugzak en had al dorst, maar stopte niet om te drinken. Hij had nog maar een uur daglicht, dus moest hij opschieten. Insecten zoemden in het gras, en onder de paraplu van boomkruinen hoorde hij geluiden waarvan hij aannam dat ze werden voortgebracht door vogels, al leek het niet op het vogelgezang dat hij kende. Alles in dit land voelde vreemd en surreëel aan. Hij sjokte voort in een soort trance, terwijl het zweet over zijn borst liep. Het ritme van zijn ademhaling leek met iedere stap te stijgen. Het was hooguit tweeënhalve kilometer volgens

de kaart, maar er leek geen eind aan te komen en de muggen werden zelfs door een nieuwe laag van het insectenwerende middel niet ontmoedigd. Hun irritante gezoem drensde in zijn oren, en zijn gezicht was nu al een jeukend masker van bulten.

Hij stapte weer in een geul en viel voorover in het hoge gras. Hij spuugde een mondvul van de vegetatie uit en ging zitten om op adem te komen, zo ontmoedigd en uitgeput dat hij besloot terug te keren. Met de staart tussen de benen op het vliegtuig naar Cincinnati stappen. Lafheid was per slot van rekening veel veiliger. En gerieflijker.

Hij slaakte een diepe zucht en zette zijn hand op de grond om zich overeind te duwen, maar bleef opeens doodstil zitten, starend naar het gras. Tussen de groene stengels glansde iets, een metalen voorwerp. Het was alleen maar een goedkope tinnen knoop, maar hij beschouwde het als een teken. Een talisman. Hij liet de knoop in zijn zak glijden, stond op en liep door.

Nog geen honderd meter verderop eindigde het pad abrupt bij een grote open plek, omgeven door hoge bomen. Aan de overkant stond een eenzaam gebouw, een vierkant, uit betonblokken opgetrokken bouwsel met een dak van roestige golfplaten. De bomen ruisten en het gras wuifde in de zachte wind.

Hier is het, dacht hij. De plek waar het is gebeurd.

Het leek opeens alsof zijn ademhaling veel te luidruchtig klonk. Met bonkend hart liet hij de rugzak van zijn schouders glijden, rits-te hem open en nam zijn fototoestel eruit. Ik moet zoveel mogelijk bewijsmateriaal zien te krijgen, dacht hij. Octagon zal proberen me af te schilderen als leugenaar. Ze zullen al het mogelijke doen om me in diskrediet te brengen, dus zal ik me moeten kunnen verdedigen. Moeten kunnen bewijzen dat ik de waarheid spreek.

Hij liep de open plek op, naar een berg geblakerde takken. Toen hij met de neus van zijn schoen tegen de twijgen duwde, kwam de stank van verkoold hout vrij. Hij deed een paar stappen achteruit. Een huivering kroop over zijn rug.

Het waren de restanten van een brandstapel voor rituele lijkverbranding.

Met het zweet in zijn handen nam hij de dop van de lens en begon foto's te maken. Met zijn oog tegen de zoeker gedrukt nam

hij de ene foto na de andere. Het verkooldde overblijfsel van een huis. Een kindersandaal in het gras. Een felgekleurd lapje stof, afgescheurd van een sari. Waar hij ook keek, overal zag hij de dood.

Hij draaide zich om naar rechts. Een wandkleed van groen gleed langs de zoeker en hij wilde net weer een foto nemen toen zijn vinger als bevroren op de sluiterknop bleef liggen.

Een gedaante snelde langs de rand van het kader.

Hij liet het fototoestel zakken, richtte zich op en keek ingespanssen naar de bomen. Hij zag niets, afgezien van het zwaaien van takken.

Daar! Bewoog zich daar iets? Aan de rand van zijn gezichtsveld? Hij had niet meer dan een glimp opgevangen van een donkere schim die tussen de bomen wegschoot. En aap?

Hij moest doorgaan met fotograferen. Het begon al te schemeren.

Hij liep langs een stenen waterput en stak het terrein over naar het gebouw met het dak van golfplaten. Zijn broek maakte een ruisend geluid in het hoge gras en hij keek voortdurend naar links en naar rechts. Het was alsof de bomen ogen hadden en naar hem keken. Toen hij dichterbij het gebouw kwam, zag hij dat de muren geblakerd waren door vuur. Voor de deur lagen een bergje as en verkooldde takken. Alweer een rituele brandstapel.

Hij liep eromheen en keek door de deuropening naar binnen.

Aanvankelijk kon hij in het donkere interieur bijna niets onderscheiden. Het daglicht werd steeds zwakker en binnen was het nog donkerder, een palet van zwarte en grijze tinten. Hij bleef staan om zijn ogen eraan te laten wennen. Met groeiende verbijstering zag hij de glans van vers water in een aardewerk kruik. En hij rook kruiden. Hoe was dat mogelijk?

Achter hem knapte een twijg.

Vliegensvlug draaide hij zich om.

Een eenzame gedaante stond midden op de open plek. Rondom waren de bomen nu roerloos en zelfs de vogels zwegen. De gedaante kwam naar hem toe, met eigenaardige, schokkerige stappen, naderde hem tot op een paar meter.

Het fototoestel viel uit Redfields handen. Hij deinsde achteruit en staarde met afgrijzen naar de gedaante.

Het was een vrouw. En ze had geen gezicht.

EEN

Ze noemden haar de Koningin van de Doden.

Hoewel niemand het ooit openlijk tegen haar zei, hoorde dokter Maura Isles die bijnaam soms fluisteren in de sombere driehoek van rechtszaal, plaats delict en lijkenkamer die haar werkterrein vormde. Soms bespeurde ze een toon van zwartgallig sarcasme: *Ha, daar gaat ze, onze gotische godin, om verse lijken te halen*. Soms bevatte het gefluister een siddering van onrust, als het gemompel van godvrezenden wanneer een heidense vreemdeling zich in hun midden bevond. Het was de onrust van mensen die niet konden bevatten waarom ze ervoor had gekozen in het voetspoor van de dood te lopen. Beleeft ze daar plezier aan? vroegen ze zich af. Heeft de aanraking van koud vlees en de stank van verrotting zoveel aantrekkingskracht voor haar dat ze de levenden de rug toekeert? Volgens hen is dat niet normaal, en wanneer ze schichtige blikken in haar richting werpen, zien ze details die hun mening dat ze een eigenaardige figuur is, alleen maar versterken. De ivoren huid, het zwarte haar met het botte Cleopatra-kapsel. De rode lippenstift als een jaap in haar gezicht. Wie doet er nu lippenstift op om naar een lijk te gaan kijken? Wat hen nog het meeste stoort, is haar kalmte, de koel-majestueuze blik waarmee ze de afgrijselijke dingen bekijkt die ze zelf nauwelijks kunnen aanzien. In tegenstelling tot hen wendt ze haar blik niet af, maar bukt ze zich om die dingen van dichtbij te bekijken, te betasten. Eraan te ruiken.

En later, onder de felle lampen in haar autopsiezaal, gaat ze aan het snijden.

Ze stond nu ook te snijden. Haar scalpel gleed door verkilde

huid, door onderhuids vet dat glom als gele smeer. Een man die van hamburgers en patat had gehouden, dacht ze toen ze een zware schaar ter hand nam, de ribben doorknipte en het driehoekige borstbeenschild oplichtte, zoals een ander een kastdeur opent om geliefde bezittingen te tonen.

Het hart lag genesteld in het sponzige bed van de longen. Negenenvijftig jaar had dat hart bloed door het lichaam van meneer Samuel Knight gepompt. Het was samen met hem gegroeid, ouder geworden, veranderd: van de strakke spier van de jeugd in deze vettige vleesmassa. Iedere pomp weigert op een gegeven moment dienst en zo was het ook met die van meneer Knight vergaan, in zijn hotelkamer in Boston, waar hij televisie had gekeken met een glas whisky uit de minibar op het nachtkastje naast hem.

Maura vroeg zich niet af wat zijn laatste gedachten waren geweest. Of hij pijn of angst had gevoeld. Ook al onderzocht ze zijn meest intieme lichaamsholtes, ook al had ze de flappen huid opengeslagen en hield ze zijn hart in haar handen, meneer Samuel Knight bleef voor haar een vreemdeling, een zwijgende man die geen enkele eis stelde en zijn geheimen gewillig openbaarde. De doden zijn geduldig. Ze klagen niet, dreigen niet, vleien niet.

De doden kwetsen je niet; dat doen alleen de levenden.

Ze werkte met kalme bekwaamheid, sneed de organen uit de borstholte, plaatste het bevrijde hart op de snijplank. Buiten dwarrelde de eerste sneeuw van december, witte vlokken die achter de ramen fluisterden en door de straten gleden. Maar hier in de autopsiezaal waren alleen het geluid van stromend water en het zachte geruis van de ventilator te horen. Haar assistent Yoshima werkte in een griezelig stilzwijgen. Hij anticipeerde op haar verzoeken, stond steeds precies waar ze hem nodig had. Ze werkten pas anderhalf jaar samen, maar functioneerden nu al als één organisme, verbonden door de telepathie van twee analytisch denkende breinen. Ze hoefde hem niet te verzoeken de lamp te draaien; het was al gebeurd, het licht scheen op het druipende hart, een schaar werd al opgehouden zodat ze hem alleen maar hoefde aan te pakken.

De donkergekleurde wand van de rechterhartkamer en het witte

apicale litteken vertelden haar het trieste verhaal van dit hart. Een oud hartinfarct van maanden of misschien zelfs jaren geleden, had een deel van de linker hartkamerwand vernietigd. En nu, minder dan vierentwintig uur geleden, was een nieuw infarct opgetreden. Een bloedprop had de rechter kransslagader verstopt en de bloedtoevoer naar de spier van de rechter hartkamer geblokkeerd.

Ze sneed weefsel weg voor de histologie, al wist ze reeds wat ze onder de microscoop zou zien. Stolling en afsterving. De invasie van de witte bloedlichaampjes die waren opgerukt als een verdedigend leger. Misschien had meneer Samuel Knight gedacht dat het onaangename gevoel in zijn borst alleen maar te wijten was aan zijn spijsvertering. Een te zware lunch, hij had die uien beter kunnen laten liggen. Misschien zou een glas spuitwater verlichting brengen. Of misschien waren er onheilspellender aanwijzingen geweest die hij doodgewoon had genegeerd: het drukkende gevoel in zijn borst, de ademnood. Het was geen moment in hem opgekomen dat het een hartaanval was.

Dat hij een dag later zou overlijden aan aritmie.

Het hart lag nu in stukken gesneden op de plank. Ze keek naar de torso waarin alle organen ontbraken. Zo is uw zakenreisje naar Boston geëindigd, dacht ze. Geen verrassingen. Geen misdrijf, behalve de manier waarop u uw eigen lichaam hebt mishandeld, meneer Knight.

De intercom zoemde. 'Dokter Isles?' Het was Louise, haar secretaresse.

'Ja?'

'Rechercheur Rizzoli op lijn twee voor u. Kunt u opnemen?'

'Ja.'

Maura stroopte haar handschoenen af en liep naar de muurtelefoon. Yoshima, die bezig was geweest instrumenten schoon te spoelen in de gootsteen, deed de kraan dicht. Hij draaide zich om en keek naar haar met zijn stille tijgerogen, want hij wist wat een telefoontje van Rizzoli inhield.

Toen Maura opkeek, zag ze de vraag in zijn blik.

'Het begint al vroeg vandaag,' zei ze. Toen trok ze haar schort uit en verliet de autopsiezaal om een nieuw slachtoffer haar rijk binnen te halen.

De witte sneeuw van de vroege ochtend was op een verraderlijke manier overgegaan in een mix van regen en natte sneeuw, en de sneeuwschuivers van de gemeente waren nergens te bekennen. Ze volgde behoedzaam de Jamaica Riverway, banden sissend door de diepe prut, terwijl de ruitenwissers de ijzel van de ruiten probeerden te schrapen. Het was de eerste sneeuw van deze winter en de automobilisten moesten er nog aan wennen. Er waren al een paar auto's van de weg gegleden en ze passeerde een geparkeerde surveillancewagen met draaiend zwaailicht. De agent stond samen met de chauffeur van een sleepwagen naar een auto te kijken die in een greppel terecht was gekomen.

Opeens begonnen de banden van haar Lexus zijwaarts te glijden en richtte de voorbumper zich op de tegenliggers. Paniekerig trapte ze op de rem en voelde de ABS van de auto in werking treden. Godsamme, dacht ze met bonkend hart. Ik ga terug naar Californië. Ze nam gas terug tot een angstvallige kruipsnelheid zonder zich er iets van aan te trekken wie claxonneerde en hoeveel verkeer ze ophield. Haal me maar in, hufters. Ik heb genoeg weggebruikers als jullie op mijn tafel gehad.

De weg bracht haar naar Jamaica Plain, een wijk in het westelijke deel van Boston met statige oude huizen, brede gazons, stille parken en wandelpaden langs de rivier. In de zomer was het een lommerrijke wijkplaats, weg van het lawaai en de hitte van het centrum van de stad, maar nu, onder de grauwe hemel, terwijl de wind over de verlaten grasvelden floot, had het een troosteloos aanzien.

Het adres waar ze moest zijn zag er nog triester uit dan de rest. Het gebouw stond ver achter een hoge stenen muur waaraan zich een verstikkende laag klimop had vastgehecht. Een barricade die de wereld buiten moest houden, dacht ze. Vanaf de straat kon ze alleen de gotische torentjes van een met leien dakpannen bedekt dak zien en een hoog gevelraam dat naar haar leek te kijken als een zwart oog. Een surveillancewagen die bij het hek geparkeerd stond, bevestigde dat ze het juiste adres had gevonden. Er waren nog maar een paar andere dienstauto's aangekomen – de stoottroepen die aan het grotere leger van het rechercheteam voorafgingen.

Ze parkeerde aan de overkant van de straat en zette zich schrap tegen de kracht van de wind. Toen ze uit de auto stapte, gleed haar voet meteen onder haar vandaan. Ze wist zich nog net staande te houden, hangend aan het portier van de auto. Ze hees zich overeind en voelde ijswater langs haar kuiten lopen uit de doorweekte zoom van haar jas, die in de sneeuwbrig was terechtgekomen. Een paar seconden bleef ze staan, terwijl de ijzige regen in haar gezicht prikte, geschrokken van de snelheid waarmee het allemaal was gebeurd.

Ze keek naar de agent die aan de overkant van de straat in zijn auto zat en zag dat hij naar haar keek en haar vast en zeker had zien uitglijden. Met gekwetste trots pakte ze haar tas van de passagiersstoel, sloeg het portier dicht en stak met zoveel waardigheid als ze kon opbrengen, de met blubberige sneeuw bedekte straat over.

‘Gaaf het een beetje, dokter Isles?’ vroeg de politieman door het geopende raam van zijn auto, een bezorgde vraag die ze liever niet had gehoord.

‘Ja, prima.’

‘Doe voorzichtig aan op die schoenen. Op de binnenplaats is het nog gladder dan hier.’

‘Waar kan ik rechercheur Rizzoli vinden?’

‘Ze zijn in de kapel.’

‘En waar is die?’

‘U ziet het vanzelf. Er staat een groot kruis op de deur.’

Ze liep naar het hek, maar dat zat op slot. Aan de muur hing een ijzeren bel; ze trok aan het touw en hoorde een middeleeuwse galm die langzaam wegstierf in het zachtere tikken van de ijzige regen. Onder de bel was een bronzen plaat bevestigd waarvan de inscriptie gedeeltelijk verscholen ging onder een sliert bruine klimop.

Graystones Abbey

De Zusters van Onze Lieve Vrouwe van het Goddelijke Licht

*‘Waarlijk, de oogst is groot,
maar de arbeiders zijn gering in aantal.
Bid derhalve om arbeiders voor de oogst.’*

Aan de andere kant van het hek verscheen plotseling een in het zwart gehulde vrouw, haar tred zo zacht dat Maura schrok toen ze haar gezicht door de tralies naar haar zag kijken. Het was een oud gezicht, zo gerimpeld dat het in zichzelf leek weg te zinken, maar de ogen waren helder en scherp als die van een vogel. De non sprak niet, maar stelde haar vraag met haar blik.

‘Ik ben dr. Isles van het kantoor van de lijkschouwer,’ zei Maura. ‘De politie heeft me laten komen.’

Het hek ging piepend open.

Maura betrad de binnenplaats. ‘Ik moet rechercheur Rizzoli hebben. Ik geloof dat ze in de kapel is.’

De non wees naar de overzijde van de binnenplaats. Toen draaide ze zich om en schuifelde naar de dichtstbijzijnde deuropening, het aan Maura overlatend in haar eentje haar weg naar de kapel te vinden.

Sneeuwvlokken dwarrelden en dansten te midden van naalden ijzige regen, als witte vlinders die rond hun minder lichtvoetige soortgenoten cirkelden. De kortste weg was over de binnenplaats, maar de stenen waren bedekt met een laagje ijs en Maura’s schoenen, met de ongeribbelde zolen, hadden al bewezen geen partij te zijn voor een dergelijke oppervlakte. Ze koos daarom voor de smalle overdekte galerij die rond de binnenplaats liep. Daar werd ze weliswaar beschermd tegen de ijzige regen maar vond weinig beschutting tegen de wind, die dwars door haar jas sneed. Ze was een beetje overdonderd door de plotse linge kou, die haar eraan herinnerde hoe hardvochtig december in Boston kon zijn. Ze had bijna haar hele leven in San Francisco gewoond, waar sneeuw een zeldzame verrukking was, niet een kwelling zoals de prikkende vlokken die onder de overkapping wervelden en in haar gezicht beten. Ze ging nog dicht bij de muur lopen en trok haar jas strakker om zich heen terwijl ze donkere ramen passeerde. Het gedreun van het verkeer op de Jamaica Riverway drong zwakjes tot haar door, maar hier, tussen de muren, heerste stilte. Op de oude non na die haar had binnengelaten, leek het klooster uitgestorven.

Het was dan ook een schok toen ze drie gezichten zag die van achter een van de ramen naar haar keken. De nonnen stonden

erbij als een stil tableau, als in donkere mantels gehulde spoken achter glas, starend naar de indringer die zich steeds verder in hun heiligdom waagde. Hun ogen bewogen zich eendrachtig, volgden haar toen ze langsliep.

Voor de ingang van de kapel hing een strook geel politielint, dat in het midden was doorgezakt onder het gewicht van aan-gekoekte sneeuwvlokken. Ze tilde het op, dook eronderdoor en duwde de deur open.

De flits van een fototoestel explodeerde in haar ogen. Ze bleef stokstijf staan terwijl de deur zich ruisend achter haar sloot, en knipperde het nabeeld weg dat haar netvlies had geschroeid. Toen alles weer scherp werd, zag ze rijen houten banken, witgekalkte muren en in het voorste gedeelte van de kapel een altaar met daarboven een gigantisch kruisbeeld. Het was een kille, on-opgesmukte kapel, waarin de grauwe sfeer werd benadrukt door het feit dat de glas-in-loodramen slechts weinig licht doorlieten.

‘Stop. Pas op waar u loopt,’ zei de fotograaf.

Maura keek neer op de stenen vloer en zag bloed. En schoenafdrukken – een verwarrende massa afdrukken te midden van medisch afval. Dopjes van injectienaalden en opengescheurde zakjes. Achtergelaten door ambulancepersoneel. Maar geen lijk.

Ze liet haar blik in een wijdere cirkel rondgaan en zag een vertrapte lap witte stof in het gangpad, rode plassen op de banken. Ze kon in de ijsskoude ruimte haar eigen adem zien en had het gevoel dat de temperatuur nog meer daalde. Ze huiverde opnieuw toen ze de bloedvlekken in ogenschouw nam, de spatten volgde over de rijen banken, en begreep wat hier was gebeurd.

De fotograaf maakte een nieuwe reeks foto’s waarvan elke een visuele aanval was op Maura’s ogen.

‘Maura!’ Voor in de kapel rees een bos donker haar op toen rechercheur Jane Rizzoli overeind kwam en haar wenkte. ‘Het slachtoffer ligt hier.’

‘En dit bloed hier dan, bij de deur?’

‘Dat is van het andere slachtoffer, zuster Ursula. Die is naar het St. Francis gebracht. Midden in de kapel ligt nog meer bloed en daar zijn ook schoenafdrukken die we proberen heel te houden, dus je kunt beter linksom lopen. Blijf zo dicht mogelijk bij de muur.’

Maura trok papieren overschoenen aan en liep behoedzaam langs de muur naar voren, waarbij ze zo ver mogelijk uit het midden bleef. Pas toen ze de voorste van de rijen banken was gepasseerd, zag ze het lijk van de non. Het slachtoffer lag op haar rug en de stof van haar habijt was als een zwarte poel in een groter meer van rood. De jeugdige leeftijd van het slachtoffer kwam voor Maura als een verrassing. De non die het hek voor haar had geopend en de nonnen die ze achter het raam had gezien, waren allemaal oud. Deze vrouw was veel jonger. Ze had een engelachtig gezicht met lichtblauwe ogen die verstild waren in een uitdrukking van griezelige kalmte. Haar hoofd was onbedekt, het blonde haar geknipt tot een lengte van amper twee centimeter. Elk van de afgrijselijke slagen had zijn sporen achtergelaten op de gehavende schedel, de misvormde kruin.

‘Haar naam is Camille Maginnes. Zuster Camille. Ze komt uit Hyannisport,’ zei Rizzoli, professioneel kort en zakelijk. ‘Ze was een novice, de enige novice die ze hier de afgelopen vijftien jaar hebben gehad. Ze had volgend jaar mei haar kloostergelofte moeten afleggen.’ Ze zweeg even en liet er toen op volgen: ‘Ze was twintig.’ Haar woede maakte een barst in de professionele façade.

‘Zo jong nog.’

‘Ja. En hij heeft haar tot moes geslagen.’

Maura trok handschoenen aan en zakte op haar hurken om de schade op te nemen. Het moordwapen had kartelige lineaire wonden op de schedel achtergelaten. Stukjes bot staken door de opengereten huid en een klont grijs weefsel was naar buiten gesijpeld. De huid van het gezicht was grotendeels nog intact maar verkleurd tot donkerpaars.

‘Ze lag op haar buik toen ze is gestorven. Wie heeft haar omgedraaid?’

‘De nonnen die haar hebben gevonden,’ zei Rizzoli. ‘Ze wilden weten of haar hart nog klopte.’

‘Hoe laat zijn de slachtoffers gevonden?’

‘Om ongeveer acht uur vanochtend.’ Rizzoli keek op haar horloge. ‘Bijna twee uur geleden.’

‘Weet je al wat er is gebeurd? Wat hebben de nonnen je verteld?’

‘Het valt niet mee om iets bruikbaar van hen los te krijgen. Er wonen hier maar veertien nonnen en ze verkeren allemaal in een shocktoestand. Ze dachten dat ze hier veilig zaten. Beschermd door God. En nu heeft een of andere waanzinnige figuur ingebroken.’

‘Zijn er bewijzen van inbraak?’

‘Nee, maar het is niet erg moeilijk om op het kloosterterrein te komen. Tegen alle muren groeit klimop – je kunt er moeiteloos overheen komen. En aan de achterkant is een hek dat toegang geeft tot een terrein waar ze tuinen hebben. Een onverlaat kan makkelijk via dat hek binnenkomen.’

‘Schoenafdrukken?’

‘Hierbinnen een paar. Maar buiten zijn ze bedolven onder de sneeuw.’

‘Het is dus niet zeker dat hij heeft ingebroken. Hij kan ook zijn binnengelaten.’

‘Het is een besloten orde. Niemand mag op het kloosterterrein komen, afgezien van de pastoor, om de mis op te dragen en de biecht af te nemen. En een vrouw die in de pastorie werkt. Zij mag haar dochtertje meebrengen wanneer ze geen oppas kan krijgen, maar meer ook niet. Niemand komt hier binnen zonder toestemming van de moeder-overste. En de nonnen zijn altijd binnen. Ze gaan alleen naar buiten als ze naar de dokter moeten of voor spoedgevallen binnen hun familie.’

‘Met wie heb je tot nu toe gesproken?’

‘Met de moeder-overste, Moeder Mary Clement, en met de twee nonnen die de slachtoffers hebben gevonden.’

‘Wat zeiden die?’

Rizzoli schudde haar hoofd. ‘Niets gezien, niets gehoord. Ik vermoed dat de anderen ons evenmin veel kunnen vertellen.’

‘Waarom niet?’

‘Heb je gezien hoe oud ze zijn?’

‘Dat wil nog niet zeggen dat ze niet scherpzinnig meer zijn.’

‘Een van hen is verlamd door een hersenbloeding en twee hebben Alzheimer. De meesten slapen in kamers die niet aan de binnenplaats liggen, en hebben daarom niets gezien.’

Even bleef Maura gehurkt bij het lichaam van Camille zitten

zonder het aan te raken. Om het slachtoffer nog een laatste moment van waardigheid te gunnen. Niemand kan je nu nog iets doen, dacht ze. Ze begon de schedel te betasten en voelde het kraken van verschuivende botfragmenten onder de huid. ‘Meerdere slagen. Allemaal neergekomen op de bovenkant en de achterkant van de schedel...’

‘En de paarse kleur van het gezicht? Komt dat door de opeenhoping van bloed?’

‘Ja. En het is al gestold.’

‘De slagen zijn dus van achteren gekomen. En van boven.’

‘De aanvaller was waarschijnlijk groter dan zij.’

‘Of ze zat op haar knieën en hij boog zich over haar heen.’

Maura gaf geen antwoord. Haar handen rustten op het koele vlees, verstild door het hartverscheurende beeld van hoe de jonge non had geknield voor haar aanvaller en hoe het slagen op haar gebogen hoofd hadden geregend.

‘Wie is er zo schofterig dat hij nonnen de schedel inslaat?’ zei Rizzoli. ‘Wat is er godverdomme mis met deze wereld?’

Maura kromp ineen bij Rizzoli’s woordkeuze. Hoewel ze zich niet kon herinneren wanneer ze voor het laatst in de kerk was geweest en al jaren niet meer in God geloofde, stoorde het haar dergelijke taal te horen in zo’n geheiligde ruimte. Zo groot was de macht van de indoctrinatie uit je jeugd. Zelfs zij, voor wie heiligen en wonderen nu alleen maar sprookjes waren, zou nooit pal onder het kruis een vloek uiten.

Rizzoli was echter zo kwaad dat het haar niets kon schelen welke woorden uit haar mond stroomden, zelfs niet op deze heilige plek. Haar haar zag er nog onordelijker uit dan anders, een wilde, zwarte bos, waarin gesmolten sneeuw glinsterde. De beenderen van haar gezicht staken scherp af onder haar bleke huid. In het schemerige licht van de kapel waren haar ogen vurige kooltjes, gloeiend van kwaadheid. Gerechvaardigde woede was altijd Jane Rizzoli’s brandstof geweest, de reden waarom ze op monsters joeg. Vandaag leek ze echter een koortsachtig vuur uit te stralen en haar gezicht was erg mager, alsof het vuur haar nu van binnenuit verteerde.

Maura wilde die vlammen niet voeden. Ze sloeg een neutrale

toon aan en hield haar vragen zakelijk. Een wetenschapper die zich om feiten bekommerde, niet om emoties.

Ze pakte de arm van zuster Camille en testte het ellebooggewricht. ‘Buigzaam. Geen lijkstijfheid.’

‘Minder dan vijf, zes uur dus?’

‘Het is hier natuurlijk wel erg koud.’

Rizzoli haalde haar neus op en blies een wolkje adem uit in de ijskoude lucht. ‘Zeg dat wel.’

‘Vlak boven het vriespunt, schat ik. Dat veroorzaakt vertraging van de lijkstijfheid.’

‘Voor hoelang?’

‘Bijna onbegrensd.’

‘En haar gezicht? De paarse kleur?’

‘De verkleuring kan binnen een halfuur tot stand zijn gekomen. Daar hebben we niet veel aan voor het vaststellen van het tijdstip waarop de dood is ingetreden.’

Maura deed haar koffertje open en stelde de chemische thermometer op om de omgevingstemperatuur te meten. Ze bekeek de vele lagen kleding die het slachtoffer droeg en besloot te wachten met het rectaal opnemen van de lichaamstemperatuur tot het lijk naar de lijkkamer was gebracht. Het licht in de kapel was erg slecht – het was geen plek waar ze seksueel misbruik met redelijke zekerheid kon uitsluiten alvorens de thermometer in te brengen. En door het moeizame verwijderen van kleding konden bovendien sporen van bewijzen van hun plek raken. Dus pakte ze een aantal injectienaalden om vitreus vloeistof op te zuigen om het kaliumgehalte van het bloed te kunnen bepalen. Dat zou haar een indicatie geven over het tijdstip waarop de dood was ingetreden.

‘Vertel me over het andere slachtoffer,’ zei Maura terwijl ze het linker oog doorboorde en langzaam wat van het oogvocht in de spuit opzoog.

Rizzoli kreunde van afgrijzen om de procedure en wendde zich af. ‘Het slachtoffer dat bij de deur is aangetroffen, is zuster Ursula Rowland. Ze is achtenzestig en moet een taaie rakker zijn. Ze zeiden dat ze haar armen bewoog toen ze haar in de ziekenauto schoven. Toen Frost en ik aankwamen, reed de ambulance net weg.’

‘Hoe zwaar zijn haar verwondingen?’

‘Ik heb haar niet gezien. Volgens het laatste bericht dat we van het St. Francis Hospital hebben gekregen, zijn ze nog bezig haar te opereren. Meervoudige schedelblessures en bloeding in de hersenen.’

‘Net als dit slachtoffer.’

‘Ja. Net als Camille.’ De woede keerde terug in Rizzoli’s stem.

Maura kwam overeind en bleef huiverend staan. Haar broek had ijskoud water opgezogen uit de doorweekte zoom van haar jas en haar kuiten voelden aan alsof ze in ijs waren gevat. Ze had telefonisch te horen gekregen dat de slachtoffers binnen lagen, dus had ze haar sjaal en wollen handschoenen niet meegenomen uit de auto. In de onverwarmde kapel was het echter nauwelijks warmer dan op de door de ijskoude regen gegeselde binnenplaats. Ze stak haar handen in haar jaszakken en vroeg zich af hoe Rizzoli, die net zomin als zij een warme sjaal en handschoenen droeg, het in de kille kapel zo lang volhield. Rizzoli leek haar eigen hittebron in zich mee te dragen, de koorts van haar verontwaardiging, en alhoewel haar lippen een blauwige tint kregen, leek ze geen haast te hebben een warmer vertrek op te zoeken.

‘Waarom is het hier zo koud?’ vroeg Maura. ‘Ik kan me niet voorstellen hoe ze hier de mis opdragen.’

‘Dat doen ze ook niet. Dit deel van het klooster wordt in de winter nooit gebruikt – het kost te veel om het te verwarmen. En er zijn nog maar zo weinig nonnen over. Voor de mis gebruiken ze een kleine kapel naast de pastorie.’

Maura dacht aan de drie nonnen die ze achter het raam had gezien, drie oude vrouwtjes. De zusters waren als flakkerende vlammetjes die een voor een werden gedooft.

‘Als deze kapel niet wordt gebruikt,’ zei ze, ‘wat deden de slachtoffers hier dan?’

Rizzoli slaakte een zucht, damp uitstotend als een draak. ‘Dat weet niemand. De moeder-overste zegt dat ze Ursula en Camille gisteravond bij het avondgebed voor het laatst heeft gezien, rond negen uur. Toen ze niet kwamen opdagen voor het ochtendgebed, zijn de zusters hen gaan zoeken. Ze hadden niet verwacht hen hier te vinden.’

‘Zoveel slagen op het hoofd. Het lijkt te duiden op onbeteugbare woede.’

‘Maar kijk eens naar haar gezicht,’ zei Rizzoli. Ze wees naar Camille. ‘Hij heeft haar niet in het gezicht geslagen. Hij heeft haar gezicht gespaard. Daardoor lijkt het een stuk minder persoonlijk. Alsof hij niet haarzelf wilde raken, maar wat ze *was*. Wat ze vertegenwoordigde.’

‘Gezag?’ zei Maura. ‘Macht?’

‘Eigenaardig. Ik zou eerder zeggen: geloof, hoop en liefdadigheid.’

‘Maar ik heb op een katholieke school gezeten.’

‘Jij?’ Rizzoli snoof. ‘Dat had ik nooit gedacht.’

Maura ademde de koude lucht diep in, keek op naar het kruis en dacht terug aan haar jaren op de Holy Innocents Academy. Aan de kwellingen die waren opgelegd door zuster Magdalene, die geschiedenis gaf. De kwellingen waren niet lichamelijk geweest, maar emotioneel, bedacht door een vrouw die de meisjes die naar haar mening een onbetamelijke dosis zelfvertrouwen bezaten, er precies wist uit te pikken. Op haar veertiende had Maura niet mensen maar boeken als haar beste vrienden beschouwd. Ze kon goed leren en was met recht trots op haar goede cijfers. Maar juist daarom had zuster Magdalene haar toorn over haar uitgestort. Voor Maura’s eigen bestwil moest die onchristelijke trots op haar intellect teruggedrongen worden tot nederigheid. Zuster Magdalene had die taak met kwaadaardige geestdrift op zich genomen. Ze had Maura in de klas belachelijk gemaakt, snijdende opmerkingen in de kantlijn van haar vlekkeloze opstellen gezet, en iedere keer dat Maura haar hand ophief om een vraag te stellen, een diepe zucht geslaakt. Uiteindelijk was Maura in een verslagen stilzwijgen verzonken.

‘Ik voelde me altijd geïntimideerd door de nonnen,’ zei Maura.

‘Ik dacht dat je nergens bang voor was.’

‘Ik ben bang voor een heleboel dingen.’

Rizzoli lachte. ‘Alleen niet voor lijken.’

‘Er zijn op deze wereld veel beangstigender dingen dan dode mensen.’

Ze lieten het lijk van Camille achter op haar bed van koude

steen en liepen langs de muur van de kapel naar de met bloed besmeurde plek waar zuster Ursula, nog levend, was aangetroffen. De fotograaf had zijn werk gedaan en was vertrokken; alleen Maura en Rizzoli waren nu nog in de kapel, twee eenzame vrouwen wier stemmen tegen de kale muren echoden. Maura had de kerk altijd beschouwd als universeel toevluchtsoord, waar zelfs de ziel van de ongelovige troost kon vinden, maar ze voelde geen troost in deze kille ruimte waar de dood vol minachting voor de heilige symbolen had rondgewaard.

‘Hier hebben ze zuster Ursula gevonden,’ zei Rizzoli. ‘Ze lag met haar hoofd in de richting van het altaar en haar voeten in de richting van de deur.’

Alsof ze zich aan de voeten van het kruisbeeld had geworpen.

‘De dader is een monster,’ zei Rizzoli, en de boze woorden knapten als ijspegels. ‘We hebben een waanzinnige tegenover ons. Of zo’n klotejunk die iets wilde stelen.’

‘We weten nog niet of het een man is.’

Rizzoli maakte een gebaar naar het lichaam van zuster Camille. ‘Zie jij een vrouw dit doen?’

‘Een vrouw kan best met een hamer op iemands hoofd timmeren. Een schedel inslaan.’

‘We hebben een schoenafdruk gevonden. Daar, halverwege het middenpad. Het lijkt mij ongeveer maat 46.’

‘Een van de mannen van de ziekenauto?’

‘Nee, de schoenafdrukken van de mensen van het medische team zijn hier te zien, bij de deur. De afdruk op het middenpad ziet er anders uit. Die is van *hem*.’

De wind deed de ramen rammelen, en de deur kraakte alsof onzichtbare handen eraan trokken in een poging binnen te komen. Rizzoli’s lippen waren nu helemaal blauw en haar gezicht was zo wit als dat van een lijk, maar ze maakte geen aanstalten een warme kamer op te zoeken. Zo was Rizzoli, te koppig om als eerste te capituleren. Toe te geven dat ze haar limiet had bereikt.

Maura keek neer op de stenen vloer waar zuster Ursula had gelegen en kon Rizzoli’s intuïtie dat de aanval het werk was van een krankzinnige, onmogelijk tegenspreken. Het was krankzinnigheid die ze hier zag, in deze bloedvlekken. In de slagen die op de

schedel van zuster Camille waren neergekomen. Krankzinnigheid of kwaadaardigheid.

Een ijzige tochtvlaag leek regelrecht naar haar ruggengraat te kruipen. Ze hief huiverend haar hoofd op en keek weer naar het kruisbeeld. 'Ik sta hier te vernikkelen,' zei ze. 'Kunnen we ergens een beetje warm worden? En een kop koffie krijgen?'

'Ben je hier klaar?'

'Ik heb genoeg gezien. De autopsie zal ons de rest vertellen.'

TWEE

Ze liepen de kapel uit en stapten over het politielint dat nu op de grond was gevallen en in ijs gevat. De wind rukte aan hun jas en sloeg hen in het gezicht toen ze over de galerij liepen, hun ogen tot spleetjes geknepen tegen de striemende sneeuw. Toen ze de halfdonkere hal binnengingen, voelde Maura amper iets van warmte op haar door de kou verdoofde gezicht. Ze rook eieren, oude verf en de bedompte geur van een ouderwets verwarmings-systeem dat stof verspreidde.

Het gekletter van vaatwerk voerde hen een schemerige gang door naar een kamer die helder verlicht was door uit de toon vallende, moderne tl-buizen. Het kille, weinig flatterende licht scheen neer op de gerimpelde gezichten van de nonnen die rond een grote, gehavende eettafel zaten. Het waren er dertien – het ongeluksgetal. Ze waren bezig met vierkante lapjes vrolijk gebloemde stof, zijden linten en schalen vol gedroogde lavendel en rozenblaadjes. Het handenarbeiduurkje, dacht Maura, toen ze naar de reumatische handen keek die de bloempjes pakten en linten rond zakjes bonden. Een van de nonnen zat ineengedoken in een rolstoel. Ze hing scheef, haar linkerhand vervormd tot een klauw op de armleuning, haar gezicht uitgezakt als een half gesmolten masker. De onbarmhartige nasleep van een hersenbloeding. Toch was zij de eerste die de twee indringers in de gaten kreeg en kreunende geluiden begon te maken. De andere zusters keken op en wendden hun gezicht naar Maura en Rizzoli.

Maura bekeek de gerimpelde oudjes en was verbaasd over de broosheid die ze zag. Dit waren niet de strenge gezichten van gezag die ze zich herinnerde uit haar kindertijd, maar de blikken

van verbijsterde zielen die bij haar antwoorden zochten over de tragedie. Ze voelde zich onbehaaglijk in deze nieuwe positie, zoals een volwassen kind zich onbehaaglijk voelt wanneer hij beseft dat de rollen van hem en zijn ouders zijn omgedraaid.

Rizzoli vroeg: 'Kan iemand me vertellen waar ik rechercheur Frost kan vinden?'

De vraag werd beantwoord door een vermoeid uitziende vrouw die met een blad schone koffiekopjes en schoteltjes de aangrenzende keuken uitkwam. Ze droeg een verbleekte blauwe trui vol vetvlekken, en onder de belletjes zeepwater op haar linkerhand glinsterde een kleine diamant. Geen non, dacht Maura, maar de vrouw die in de pastorie werkte en voor deze steeds zwakker wordende groep zorgde.

'Hij zit nog met de moeder-overste te praten,' zei de vrouw. Ze wees met haar hoofd naar de deuropening. Een lok bruin haar sprong los en krulde over haar fronsende voorhoofd. 'Haar kantoor is verderop in de gang.'

Rizzoli knikte. 'Ik weet de weg.'

Ze verlieten de schel verlichte kamer en vervolgden hun weg door de gang. Maura voelde een tochtvlaag, een fluistering van kille lucht, alsof een spook langs haar glipte. Ze geloofde niet in leven na de dood, maar wanneer ze de voetstappen volgde van degenen die recentelijk waren gestorven, vroeg ze zich wel eens af of hun overlijden niet een soort indruk achterliet, een vage beroering van energie die kon worden gevoeld door degenen die hen volgden.

Rizzoli klopte op de deur van het kantoor van de moeder-overste. Een trillende stem riep: 'Binnen!'

Toen Maura de kamer binnenging, rook ze het aroma van koffie, geurig als parfum. Ze zag donkere lambrisering en een eenvoudig kruisbeeld aan de muur boven een eikenhouten bureau. Achter dat bureau zat een non met een kromme rug en ogen die door haar bril werden vergroot tot blauwe meertjes. Ze leek minstens even oud als haar broze zusters rond de eettafel, en het was alsof de zware bril dreigde haar gezicht naar het blad van haar bureau te trekken. Maar de ogen die door de dikke glazen keken, waren alert en straalden intelligentie uit.

Rizzoli's partner, Barry Frost, zette meteen zijn koffiekopje

neer en kwam beleefd overeind. Frost was het equivalent van ieders kleine broertje, de enige van alle rechercheurs op Moordzaken die een verhoorkamer kon binnengaan en de verdachte laten geloven dat hij zijn beste vriend was. Hij was ook de enige rechercheur op Moordzaken die het nooit vervelend scheen te vinden om samen te werken met de nukkige Rizzoli, die nu fronsend naar zijn kop koffie keek en ongetwijfeld het feit registreerde dat haar partner op zijn gemak in deze verwarmde kamer had gezeten terwijl zij in de kapel kou had geleden.

‘Eerwaarde Moeder,’ zei Frost, ‘dit is dokter Isles van het kantoor van de lijkschouwer. Dokter Isles, dit is Moeder Mary Clement.’

Maura nam de hand van de moeder-overste in de hare. De hand was verwrongen en de huid lag als droog papier op de botten. Toen ze hem vasthield, zag Maura een beige manchet onder de zwarte mouw. Nu begreep ze hoe de nonnen het in zo’n koud gebouw konden uithouden. Onder haar wollen habijt droeg de moeder-overste lang ondergoed.

De vervormde blauwe ogen bekeken haar door de dikke brillenglazen. ‘Van het kantoor van de lijkschouwer? Wil dat zeggen dat u arts bent?’

‘Ja, ik ben patholoog-anatoom.’

‘U stelt doodsoorzaken vast?’

‘Ja.’

De moeder-overste aarzelde, alsof ze moed bijeenraapte om de volgende vraag te stellen. ‘Bent u al in de kapel geweest? Hebt u gezien...’

Maura knikte. Ze wilde de vraag die nu zou komen in de kiem smoren, maar was niet in staat zich tegenover een non onbeleefd te gedragen. Zelfs op veertigjarige leeftijd werd ze zenuwachtig bij het zien van een zwart habijt.

‘Heeft ze...’ De stem van Mary Clement zakte tot een fluistering. ‘Heeft zuster Camille erg geleden?’

‘Ik vrees dat ik nog geen antwoorden heb. Daarvoor moet ik eerst... een onderzoek verrichten.’ Ze bedoelde eigenlijk *lijkschouwing*, maar dat woord leek te kil, te klinisch voor de beschermde oren van Mary Clement. Noch wilde ze de afgrijpselijke

waarheid onthullen: dat ze in wezen al vrijwel zeker wist wat er met Camille was gebeurd. Iemand was in de kapel op de jonge vrouw gestuit. Iemand was achter haar aan gegaan toen ze angstig door het middenpad was gevlucht en had de witte novicesluis afgerukt. Toen zijn slagen haar schedel hadden opengereten, was haar bloed over de banken gespat, maar ze was voortgestrompeld tot ze uiteindelijk op haar knieën was gezakt, aan zijn voeten geveld. Maar zelfs toen was haar belager niet gestopt. Zelfs toen was hij blijven uithalen en had hij haar schedel verpletterd als een ei.

Om niet naar de ogen van Mary Clement te hoeven kijken, hief Maura haar blik op naar het houten kruis aan de muur achter het bureau, maar het viel haar niet minder zwaar om dat imponerende symbool te moeten aanzien.

Rizzoli kwam tussenbeide. ‘We hebben de slaapkamers nog niet gezien.’ Zoals gewoonlijk gedroeg ze zich professioneel en concentreerde ze zich op wat er gedaan moest worden.

Mary Clement knipperde haar tranen weg. ‘Ja. Ik wilde net met rechercheur Frost naar boven gaan om hun kamers te laten zien.’

Rizzoli knikte. ‘Zullen we dan maar?’

De moeder-overste ging hen voor een trap op die slechts werd verlicht door het gedempte daglicht dat door glas-in-loodramen binnenkwam. Op heldere dagen zou de zon de muren beschilderen met een rijk scala aan kleuren, maar op deze winterse ochtend lagen er op de muren alleen sombere tinten grijs.

‘Van de kamers boven staan er nu veel leeg. De afgelopen jaren hebben we de zusters een voor een naar beneden moeten verhuizen,’ zei Mary Clement terwijl ze langzaam de trap op klom, de leuning vastgrijpend alsof ze zich omhoog hees, tree voor tree. Maura verwachtte af en toe half dat ze achterover zou duikelen. Ze bleef vlak achter haar en zette zich steeds schrap wanneer de moeder-overste wankelend pauzeerde. ‘Zuster Jacinta heeft de laatste tijd last van haar knie, dus krijgt ook zij een kamer beneden. En nu heeft zuster Helen vaak ademnood. We zijn nog maar met zo weinig...’

‘Het zal niet meevallen om zo’n groot gebouw te onderhouden,’ zei Maura.

‘En het is ook zo oud.’ De moeder-overste bleef weer staan om op adem te komen. Ze voegde eraan toe, met een trieste lach: ‘Net als wij. En duur in onderhoud. We dachten al dat we het zouden moeten verkopen, maar God heeft er iets op gevonden, zodat we hier toch kunnen blijven.’

‘Wat dan?’

‘Sinds vorig jaar hebben we een geldschietter. We zijn al begonnen met de herstelwerkzaamheden. De dakpannen zijn nieuw en we hebben inmiddels isolatie op de zolder. Nu gaan we de verwarmingsketel vervangen.’ Ze keek om naar Maura. ‘U kunt me geloven of niet, maar dit gebouw is heel leefbaar vergeleken met een jaar geleden.’

De moeder-overste haalde diep adem en vervolgde haar weg de trap op. De kraaltjes van haar rozenkrans tikten tegen elkaar. ‘Ooit waren we hier met ons vijfenveertigen. Toen ik op Graystones kwam, waren alle kamers bezet. In beide vleugels. Nu zijn we een vergrijzende groep.’

‘Wanneer bent u hier gekomen, moeder-overste?’ vroeg Maura.

‘Ik ben op mijn achttiende als postulant gekomen. Er was een jongeman die met me wilde trouwen. Ik vrees dat zijn trots erg gekrenkt was toen ik hem afwees voor God.’ Ze bleef op de tree staan en keek om. Maura zag de bobbel van een hoorapparaat onder haar kap. ‘Dat kunt u zich waarschijnlijk niet indenken, nietwaar, dokter Isles? Dat ik ooit zo jong ben geweest?’

Nee, dat lukte Maura inderdaad niet. Ze kon zich Mary Clement niet anders voorstellen dan als het wankelende relikwie dat ze nu was. Zeker niet als een begerenswaardige vrouw naar wier hand mannen hadden gedongen.

Ze waren boven; een lange gang strekte zich voor hen uit. Het was hier warmer, bijna aangenaam, omdat de warmte onder de lage, donkere plafonds bleef hangen. De balken zagen eruit alsof ze minstens een eeuw oud waren. De moeder-overste liep naar de tweede deur en aarzelde met haar hand op de deurknop. Toen drukte ze die naar beneden en zwaaide de deur open. Grijs licht stroomde vanuit de kamer over haar gezicht. ‘Dit is de kamer van zuster Ursula,’ zei ze zachtjes.

De kamer bood nauwelijks ruimte voor hen allen. Frost en Riz-

zoli liepen naar binnen, maar Maura bleef bij de deur staan en liet haar blik over de volle boekenplanken en de bloempotten met bloeiende Kaapse viooltjes gaan. Het raam met de verticale stijlen en het lage balkenplafond gaven de kamer een middeleeuws aanzien. De zolderkamer van een schoolmeisje, met een smal bed, een commode, bureau en stoel.

‘Haar bed is opgemaakt,’ zei Rizzoli, neerkijkend op de keurig ingestopte dekens.

‘Zo hebben we het vanochtend aangetroffen,’ zei Mary Clement.

‘Heeft ze hier vannacht dan niet geslapen?’

‘Ik denk eerder dat ze vroeg is opgestaan. Dat doet ze meestal.’

‘Hoe vroeg?’

‘Ze is vaak vóór de lauden al op.’

‘De lauden?’ vroeg Frost.

‘Onze ochtendgebeden, om zeven uur. De afgelopen zomer was ze altijd al vroeg buiten, in de tuin. Ze mag graag in de tuin werken.’

‘En in de winter?’ vroeg Rizzoli. ‘Wat doet ze dan zo vroeg op de ochtend?’

‘In ieder seizoen is er werk dat gedaan moet worden door degenen onder ons die er nog toe in staat zijn. Nogal wat zusters zijn nu erg zwak. Dit jaar hebben we mevrouw Otis in dienst moeten nemen om ons te helpen de maaltijden te bereiden. Zelfs met haar hulp kunnen we alle karweitjes nauwelijks aan.’

Rizzoli deed de deur van de kast open. Erin hing een saaie verzameling zwarte en bruine kleding. Geen enkel kleurtje of ornament. Het was de garderobe van een vrouw voor wie de arbeid voor de Heer van het hoogste belang was, een vrouw voor wie de snit van de kleding slechts Hem diende.

‘Zijn dit de enige kleren die ze heeft? Wat hier in de kast hangt?’ vroeg Rizzoli.

‘We leggen de gelofte van armoede af wanneer we intreden.’

‘Wil dat zeggen dat u al uw bezittingen moet achterlaten?’

Mary Clement beantwoordde dat met de geduldige glimlach die men reserveert voor kinderen die absurde vragen stellen. ‘Het is niet zo erg als het lijkt, rechercheur. We mogen boeken houden, en wat persoonlijke souvenirs. Zoals u ziet, is zuster Ursula

erg op haar Kaapse viooltjes gesteld. Maar verder laten we inderdaad vrijwel alles achter wanneer we hier komen. Dit is een contemplatieve orde en we stellen geen prijs op dingen uit de buitenwereld die voor afleiding zorgen.'

'Neemt u me niet kwalijk, Eerwaarde Moeder,' zei Frost. 'Ik ben niet katholiek, dus weet ik niet wat dat woord betekent. Wat is een contemplatieve orde?'

Hij had zijn vraag eerbiedig ingekleed en Mary Clement bood hem een warmere glimlach dan Rizzoli had gekregen. 'Een contemplatief leidt een reflectief leven. Een leven van gebed, persoonlijke toewijding en meditatie. Daarom trekken we ons terug achter muren. Daarom wijzen we bezoekers af. Afzondering vinden we prettig.'

'Wat gebeurt er als iemand de regels overtreedt?' vroeg Rizzoli. 'Wordt die er uitgeschopt?'

Maura zag Frost ineenkrimpen bij de bot verwoorde vraag van zijn partner.

'De regels zijn door onszelf gemaakt,' zei Mary Clement. 'We houden ons eraan omdat we dat willen.'

'Maar er zal toch af en toe wel een non zijn die 's ochtends wakker wordt en zegt: "Ik heb zin om naar het strand te gaan."?'

'Dat gebeurt niet.'

'Dat moet wel. Het zijn mensen.'

'Het gebeurt niet.'

'Niemand overtreedt de regels? Niemand springt over de muur?'

'Het is niet nodig het klooster te verlaten. Mevrouw Otis doet onze boodschappen. Pastoor Brophy verzorgt onze geestelijke behoeften.'

'Brieven dan? Telefoontjes? Zelfs in de strengste gevangenissen mag je af en toe iemand opbellen.'

Frost schudde zijn hoofd, een gepijnigde uitdrukking op zijn gezicht.

'We hebben een telefoon voor noodgevallen,' zei Mary Clement.

'En mag iedereen daar gebruik van maken?'

'Waarom zouden ze dat willen?'

'Hoe zit het met post? Mag je brieven ontvangen?'

'Sommigen van ons kiezen ervoor geen post te accepteren.'

‘En als je een brief wilt versturen?’

‘Aan wie?’

‘Maakt dat iets uit?’

Op het gezicht van Mary Clement lag een bevroren Heer-sta-mie-bij-glimlach. ‘Ik kan alleen maar herhalen wat ik heb gezegd, rechercheur. We zijn geen gevangenen. We kiezen ervoor op deze manier te leven. Wie het niet met de regels eens is, mag ervoor kiezen te vertrekken.’

‘En wat zou een non daar moeten beginnen, in de buitenwereld?’

‘U schijnt te denken dat we niets van de wereld af weten, maar sommigen van de zusters hebben in scholen of ziekenhuizen gewerkt.’

‘Ik dacht dat afzondering betekende dat je het klooster niet mocht verlaten.’

‘Soms roept God ons op taken te verrichten buiten de muren. Een paar jaar geleden voelde zuster Ursula Zijn roep om in het buitenland dienst te doen en heeft ze exclaustatie gekregen – toestemming om buiten het klooster te wonen terwijl ze zich wel aan haar geloften hield.’

‘Maar ze is teruggekomen.’

‘Vorig jaar.’

‘Vond ze het niet prettig in de grote wereld?’

‘Haar missie in India was niet eenvoudig. En er was sprake van geweldpleging – een aanval van terroristen op haar dorp. Toen is ze naar ons teruggekeerd. Hier voelde ze zich weer veilig.’

‘Had ze geen familie waarnaar ze kon terugkeren?’

‘Als naaste familie had ze alleen een broer die twee jaar geleden is gestorven. Wij zijn nu haar familie en Graystones is haar thuis. Wanneer u de wereld moe bent en behoefte hebt aan troost, rechercheur,’ vroeg de moeder-overste vriendelijk, ‘gaat u dan niet naar huis?’

Het antwoord leek Rizzoli een beetje uit haar evenwicht te brengen. Haar blik ging naar de muur waar het kruisbeeld hing, maar werd even snel weer afgewend.

‘Eerwaarde Moeder?’

De vrouw met de blauwe trui met vetvlekken stond op de gang

en bekeek hen met doffe, ongeïnteresseerde ogen. Er waren nog wat meer lokken bruin haar losgeraakt uit haar paardenstaart en die hingen slordig om haar magere gezicht. ‘Pastoor Brophy laat weten dat hij op weg is hiernaartoe om de verslaggevers te woord te staan. Er bellen er zoveel op dat zuster Isabel de hoorn van de haak heeft gelegd. Ze weet niet wat ze tegen hen moet zeggen.’

‘Ik kom eraan, mevrouw Otis.’ De moeder-overste wendde zich tot Rizzoli. ‘Zoals u ziet, hebben we erg veel te doen. Neem zoveel tijd als u nodig hebt. U kunt mij beneden vinden.’

‘Voordat u gaat,’ zei Rizzoli, ‘welke kamer is die van zuster Camille?’

‘De vierde deur.’

‘En die zit niet op slot?’

‘Er zitten geen sloten op deze deuren,’ zei Mary Clement. ‘Die hebben er nooit op gezeten.’

De geur van chloor en Murphy’s Oil Soap was het eerste wat Maura rook toen ze de kamer van zuster Camille binnenging. Net als bij zuster Ursula had deze kamer een laag balkenplafond en een raam met verticale lijsten dat uitzag op de binnenplaats. In tegenstelling tot de kamer van Ursula, die er bewoond uitzag, was die van Camille zo grondig geschrobd en geboend dat hij een bijna steriele indruk maakte. Er hing niets aan de witgesauste muren, afgezien van een houten kruis tegenover het bed. Dat was het eerste voorwerp dat Camille had gezien wanneer ze ’s ochtends wakker werd, een symbool van haar gerichte bestaan. Het was een kamer voor een penitent.

Maura keek naar de vloer en zag een aantal plekken waar verwoed schrobden de vernis van de planken had geschuurd zodat het hout een lichtere kleur had. Ze beeldde zich de fragiele, jonge Camille in, die op haar knieën, staalwol in haar hand, aan het poetsen was om... om wat weg te krijgen? Een eeuw aan vlekken? Alle sporen van de vrouwen die hier vóór haar hadden gewoond?

‘Jemig,’ zei Rizzoli. ‘Als reinheid van de ziel begint bij reinheid van de kamer, was deze vrouw een heilige.’

Maura liep naar het bureau bij het raam waarop een geopend boek lag. *Sint-Brigid van Ierland: Een biografie*. Ze stelde zich

voor hoe Camille aan dit maagdelijke bureau had zitten lezen, hoe het licht van het raam op haar tere gelaatstrekken was gevallen. Ze vroeg zich af of Camille op warme dagen ooit de witte noviceslulier had afgedaan en hier blootshoofds had gezeten en de bries door het open raam met haar korte blonde haar had laten spelen.

‘Er is hier bloed,’ zei Frost.

Maura draaide zich om en zag dat hij bij het bed stond en neerkeek op de verkreukelde lakens.

Rizzoli sloeg de dekens helemaal weg waardoor helderrode vlekken zichtbaar werden op het onderlaken.

‘Menstruatiebloed,’ zei Maura, en ze zag dat Frost een kleur kreeg en zich omdraaide. Zelfs getrouwde mannen voelden zich niet prettig wanneer intieme details van de lichamelijke functies van de vrouw ter sprake kwamen.

Het klingelen van de bel trok Maura’s aandacht weer naar het raam. Ze zag een non uit het gebouw tevoorschijn komen om het hek te openen. Vier bezoekers gekleed in gele oliejasen kwamen de binnenplaats op.

‘De technische recherche is er,’ zei Maura.

‘Ik ga wel,’ zei Frost en hij verliet de kamer.

Het regende nog steeds, de ijzige naalden tikten tegen de ruit, en het water vertekende haar uitzicht op de binnenplaats in de diepte. Maura zag een golvend beeld van Frost die naar buiten liep om de agenten van de technische recherche te begroeten. Nieuwe indringers die de heiligheid van het klooster kwamen onteren. En buiten de muur stonden er nog meer te wachten om binnen te dringen. Ze zag een reportagewagen traag langsrijden, ongetwijfeld met draaiende camera’s. Hoe hadden ze zo snel hun weg hiernaartoe gevonden? Was de geur van de dood zo sterk?

Ze draaide zich om naar Rizzoli. ‘Jij bent toch katholiek, Jane?’

Rizzoli snoof. Ze was bezig Camilles kast te bekijken. ‘Ik? Ik spijbelde al bij catechismus.’

‘Wanneer ben je opgehouden in God te geloven?’

‘Rond de tijd dat ik niet meer in Sinterklaas geloofde. Ik heb niet eens mijn eerste communie gedaan, en daar is mijn vader nog steeds kwaad om. Jezus, wat een saaie kast. *Eens kijken, zal*

ik vandaag de zwarte of de bruine habijt aantrekken? Waarom willen meisjes in godsnaam non worden?’

‘Niet alle nonnen dragen een habijt. Niet sinds het Tweede Vaticaanse Concilie.’

‘Ja, maar aan dat kuisheidsgedoe is niets veranderd. Stel je toch voor, de rest van je leven geen seks meer.’

‘Ik weet het niet,’ zei Maura. ‘Het kan ook een opluchting zijn om niet meer over mannen te hoeven nadenken.’

‘Ik weet helemaal niet zeker of dat wel mogelijk is.’ Ze deed de kastdeur dicht en keek langzaam de kamer rond, op zoek naar... waarnaar? vroeg Maura zich af. De sleutel tot Camilles karakter? De verklaring waarom haar leven zo jong, zo gewelddadig was beëindigd? Voorzover Maura kon zien, waren hier geen aanwijzingen te vinden. Het was een kamer waaruit alle sporen van de bewoonster waren weggepoetst. Misschien was dat de duidelijkste aanwijzing over Camilles karakter. Een jonge vrouw die constant aan het schrobben was, die constant bezig was vuil weg te schrobben. En zonden.

Rizzoli liep naar het bed en zakte op haar knieën om eronder te kijken. ‘Godallemachtig, het is zelfs onder het bed zo schoon dat je van de vloer kunt eten.’

Een windvlaag deed het raam rammelen en regen kletterde tegen de ruit. Maura draaide zich om en zag Frost met de mannen van de technische recherche naar de kapel lopen. Een van de technici gleed uit op de stenen en zwaaide als een skeeler met zijn armen om overeind te blijven. We hebben allemaal moeite overeind te blijven, dacht Maura. We vechten tegen de aantrekkingskracht van de verleiding, net zoals we tegen de zwaartekracht vechten. En wanneer we uiteindelijk vallen, is het altijd zo’n verrassing.

De groep ging de kapel binnen en ze stelde zich hen voor, in een zwijgende cirkel, starend naar zuster Ursula’s bloed, hun ademhaling zichtbaar in witte wolkjes.

Achter haar klonk een bons.

Ze draaide zich om en zag tot haar schrik Rizzoli op de grond zitten naast de omgevallen stoel. Rizzoli hield haar hoofd tussen haar knieën.

‘Jane.’ Maura knielde naast haar. ‘Jane?’

Rizzoli wuifde haar weg. ‘Niets aan de hand...’

‘Wat is er gebeurd?’

‘Ik... ik denk dat ik te snel ben opgestaan. Ik ben alleen maar een beetje duizelig...’ Rizzoli probeerde zich op te richten, maar liet snel haar hoofd weer zakken.

‘Je zou even moeten gaan liggen.’

‘Ik hoef helemaal niet te gaan liggen. Het gaat zo wel over.’

Maura herinnerde zich dat Rizzoli er in de kapel ook al niet erg goed had uitgezien, haar gezicht te bleek, haar lippen donker. Ze had gedacht dat het kwam omdat de rechercheur het koud had, maar nu ze in een warme kamer waren, zag Rizzoli er nog even slecht uit.

‘Heb je vanochtend ontbeten?’ vroeg Maura.

‘Eh...’

‘Weet je dat niet meer?’

‘Ik heb gegeten, ja, min of meer.’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Een sneetje toast, oké?’ Rizzoli schudde Maura’s hand van zich af, een ongeduldige afwijzing van iedere vorm van hulp. Het was dit intense gevoel van trots dat het soms zo moeilijk maakte met haar te werken. ‘Misschien heb ik iets onder de leden.’

‘Is dat alles? Weet je het zeker?’

Rizzoli streek een lok haar uit haar gezicht en ging langzaam rechtop zitten. ‘Ja. En ik had vanochtend niet zoveel koffie moeten drinken.’

‘Hoeveel?’

‘Drie, vier kopjes.’

‘Iets te veel van het goede, vind je ook niet?’

‘Ik had de cafeïne nodig, maar nu brandt die een gat in mijn maag. Ik geloof dat ik moet kotsen.’

‘Ik loop wel even met je mee naar de badkamer.’

‘Hoeft niet.’ Rizzoli wuifde haar opzij. ‘Ik kan het zelf wel.’ Ze kwam langzaam overeind en bleef een ogenblik staan, alsof ze niet zeker wist of haar benen haar konden dragen. Toen rechtte ze haar rug en liep, met weer iets van haar vertrouwde ferme passen, de kamer uit.

Het klingelen van de bel van het hek trok Maura's blik weer naar het raam. Ze zag de oude non weer uit het gebouw komen en over de kasseien naar het hek schuifelen om open te doen. De nieuwe bezoeker hoefde niet te pleiten om binnen te komen; de non deed meteen het hek open. Een man in een lange zwarte jas kwam de binnenplaats op en legde zijn hand op de schouder van de non. Het was een troostend gebaar tussen oude kennissen. Ze liepen samen naar het gebouw. De man nam kleine passen, aangepast aan haar reumatische schuifelgang, zijn hoofd naar haar gebogen alsof hij geen woord wilde missen van wat ze zei.

Halverwege de binnenplaats bleef hij plotseling staan en keek omhoog, alsof hij voelde dat Maura naar hem keek.

Een ogenblik vonden hun ogen elkaar door het raam. Ze zag een knap, mager gezicht, een dikke bos donker haar waar de wind mee speelde. En ze zag een streep wit onder de opgezette kraag van zijn zwarte jas.

Een priester.

Toen mevrouw Otis had gezegd dat pastoor Brophy op weg was naar het klooster, had Maura zich een grijsharige, oude man voorgesteld. Maar de man die nu naar haar opkeek, was jong – hooguit veertig.

Hij en de non vervolgden hun weg naar het gebouw en Maura kon hen niet meer zien. De binnenplaats lag er wederom verlaten bij, maar de geplette sneeuw toonde de sporen van allen die er deze ochtend overheen waren gelopen. Zo dadelijk kwam het team van de lijkenkamer met de brancard en zouden er nog meer voetafdrukken in de sneeuw worden achtergelaten.

Ze haalde diep adem. Ze zag er vreselijk tegenop om terug te keren naar de ijskoude kapel en de naargeestige taak die haar wachtte. Ze liep de kamer uit en daalde de trap af om op haar assistenten te wachten.